

Výročná správa

neziskovej organizácie Za oponou

za rok 2022

Prehľad činností Za oponou n. o.

Hlavným predmetom činnosti neziskovej organizácie Za oponou je tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Zameriava sa na podporu divadelných aktivít v rámci žilinského kraja, tvorbu divadelných predstavení, organizáciu festivalu Bábková Žilina, organizáciu podujatí pre deti a mladých dospelých za účelom ich aktívneho zapojenia sa do tvorby umeleckých podujatí, organizáciu výstav, koncertov a kultúrnych podujatí, organizovanie seminárov, workshopov, diskusií a debát pre organizácie zaoberajúce sa kultúrnymi a divadelnými aktivitami či vykonávanie publikačnej činnosti.

Medzi jej úspešné aktivity za rok 2022 patrí

- spolupráca na realizácii festivalu Bábková Žilina 2022 – Živý festival v súvislosti s divadelnými produkciami konajúcimi sa v priestoroch divadelnej záhrady BDŽ. Siedmy ročník festivalu Bábková Žilina – Živý festival sa konal v termíne 13. - 15. mája 2022, pod záštitou predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej a primátora mesta Žilina Petra Fiabáneho. Zúčastnili sa ho bábkarí z celého Slovenska zo 4 slovenských kamenných bábkových divadiel, 6 nezávislých divadiel, študenti Katedry bábkarskej tvorby VŠMU a špeciálny hosť z Českej republiky - Divadlo Alfa z Plzne. Účinkujúce súbory vrátane domáceho BDŽ prezentovali svoje najpozoruhodnejšie bábkové produkcie z hľadiska témy či formy za ostatné tri divadelné sezóny. Festival naplnil očakávania realizačného tímu; po období pandemických opatrení bol festival nielen kultúrnou udalosťou uplynulých sezón, ale aj živým stretnutím divadelníkov a laickej verejnosti. Dosiahnutiu tohto zámeru slúžil aj termín konania festivalu, ktorý sa tentokrát konal od piatku do nedele a bol tak viac prístupný diváckej verejnosti. Tri festivalové dni ponúkli divákovi skutočne bohatý program - 15 bábkových produkcií, hudobné koncerty Bratov Geišbergovcov a Orchestra Jeana Valjeana, ako aj vyhlásenie výsledkov súťaže o pôvodný dramatický text pre deti a mládež organizovanej v spolupráci s Národným osvetovým centrom - Artúr 2019. Prvé miesto vyhral Jozef Jenčo s hrou Posledný monológ vianočného kapra. Tvárou a hlasom tohtoročného festivalu bol opäť známy komik i bývalý žilinský bábkar Juraj ŠOKO Tabaček. Bábková Žilina 2022 sa konala v priestoroch Bábkového divadla Žilina, Klubu Labyrint, svoje priestory tiež veľkoryso ponúkli Mestské divadlo Žilina, Stanica Záriečie a Nová Synagóga. Sprievod bábkarov mestom sa konal na Mariánskom námestí, tentokrát doplnený o vystúpenie perkusionistov z kapely Campana Batucada. Špeciálny ohlas mali produkcie, odohrané v priestore záhrady Bábkového divadla Žilina, nakoľko priestor spája divadlo a prírodu do jedného nevšedného a príjemného zážitku. Všetky produkcie boli vypredané už týždeň pred začiatkom festivalu, ohlas a celkový záujem verejnosti teda považujeme za enormný. Festivalu sa zúčastnilo takmer 200 slovenských i zahraničných hostí a jednotlivé produkcie vo vypredaných sálach vzhliadlo viac ako 2200

divákov. Priateľskú nesúťažnú atmosféru, ktorá tak neodmysliteľne patrí k festivalu, sa úspešne podarilo udržať aj tento ročník. Ohlasy pozvaných slovenských i zahraničných hostí boli mimoriadne prajné. Napriek tomu, že program festivalu tvorili inscenácie spred predkovidového či kovidového obdobia, si všetci hostia pochvaľovali výber inscenácií a tiež vhodne zvolené vekové kategórie, ktoré tentokrát zohľadňovali batolátá, deti, mládež aj dospelých. Priestor dostalo tiež stretnutie členov UNIMA. Počas celého trvania festivalu boli každý deň vydávané festivalové noviny Gašparoviny, ktoré zaujímavým spôsobom zhodnocovali inscenácie a atmosféru festivalu. Festival z celého srdca ďakuje Fondu na podporu umenia, Žilinskému samosprávnemu kraju, mestu Žilina, všetkým sponzorom a partnerom festivalu, za výnimočnú podporu a spoluprácu, bez ktorej by takto významná udalosť slovenského bábkarského sveta vzniknúť nemohla. Po troch rokoch sa tak organizátorom opäť potvrdilo, že robiť festival plný dobrého divadla a priateľskej atmosféry, ktorá sa odráža v obrovskom diváckom záujme, má zmysel.

V súvislosti s divadelnými produkciami, ktoré sa konali v priestoroch divadelnej záhrady BDŽ, a nízkej kapacity sedenia vzhľadom na priestor a najmä záujem zo strany divákov, sa nezisková organizácia rozhodla zakúpiť dané sedenie arénového typu a podporiť tak vyššiu návštevnosť nadchádzajúcich domácich i hosťujúcich produkcií konajúcich sa v Bábkovom divadle Žilina.

- realizácia ôsmeho ročníka denného divadelného tábora Za oponou. Nezisková organizácia Za oponou, v spolupráci s Bábkovým divadlom Žilina, potešila opäť všetky žilinské deti od 7 do 14 rokov, ktoré majú rady rozprávky a bábkové divadlo, fantastickým denným divadelným táborom Za oponou 2022, ktorého ôsmy ročník sa konal už tradične v 3 júlových turnusoch: 4. – 8. júla, 11. – 15. júla a 18. – 22. júla 2022, v priestoroch Bábkového divadla Žilina. Zúčastnilo sa ho až 131 malých hercov, ktorých čakal skutočne bohatý program, ako napríklad prechádzka tajnými divadelnými chodbami, výroba bábok, herecký tréning na javisku i v divadelnej záhrade, či tvorba divadelnej inscenácie za pomoci piatich skvelých lektorov – bábkoherečiek i bábkohercov z BDŽ a jednej dobrovoľníčky (bývalej táborovej účastníčky). Ako aj čerešnička na záver – slávnostná premiéra spomínanej inscenácie! A keďže boli malí herci v rámci každého turnusu rozdelení do dvoch hereckých skupín, každý piatok o 16:30 hod. sa na javisku BDŽ konali až 2 premiéry. Konkrétne – 8. júla 2022 premiéra inscenácie Detektívi v Tatrách, hrali: Skákajúce veveričky (názov hereckej skupiny) a inscenácie Romana a Július, hrali: Magnificentné tekvičky (názov druhej hereckej skupiny). Dňa 15. júla 2022 sa uskutočnila premiéra inscenácie Malá morská vila, hrali: Megabábkari (názov hereckej skupiny) a inscenácie Kozliatka, hrali: Divadelné veverice (názov druhej hereckej skupiny). A 22. júla 2022 premiéra inscenácie Zvedavé sloníky, hrali: Šniclíky (názov hereckej skupiny), ako aj inscenácie Cisárovo nové šaty, hrali: Včeliaci (názov druhej hereckej skupiny). Novinkou tohto ročníka boli špeciálne – environmentálne, ako aj aktuálne spoločenské témy, o ktoré boli obohatené spomínané rozprávkové tituly. Konkrétne o dôležitosť recyklácie odpadu, absurdnosť v spojitosti s demonizovaním inakosti, ako aj objavenie osudového priateľstva medzi zdanlivými nepriateľmi vďaka tolerancii, nerešpektovanie prírody ľudským znečistením – problematika hromadenia plastov v mori, o potrebu dialógu, ktorý dokáže zachrániť nielen kozliatka, o spolupatričnosť a rešpekt k prírode, či o nebezpečenstvo, ktoré hrozí, keď uveríte

hlúpym rečiam a nie svojmu zdravému úsudku. A nielen to. I samotné bábkky, ktoré si deti vyrábali čiastočne z použitých i nepotrebných plastových materiálov (z divadelného fundusu či bežnej domácnosti), sa dotýkali témy recyklácie. A tak formou upcyklácie vzniklo 131 jedinečných bábok rôzneho typu, ktoré potešili nejedno žilinské oko v sále či foyeri BDŽ po slávnostnej premiére. Premiér v počte 6, ktoré zožali obrovský úspech, sa zúčastnilo viac ako 500 divákov. Divadelný tábor Za oponou 2022 priniesol, aj vďaka tomu, že projekt bol spolufinancovaný mestom Žilina, skutočne výnimočné chvíle. Jeho cieľom bolo predovšetkým upriamiť pozornosť na spomínané naliehavé environmentálne či spoločenské témy, vyjadriť sa k daným témam prostredníctvom jazyka bábkového divadla, a priblížiť ich tak nielen formou upcyklácie účastníkom tábora, ale aj divákom. Ďalšími z cieľov boli samozrejme okrem zmysluplného trávenia prázdninového času aj priblíženie bábkového divadla z hľadiska jeho významu a tvorby hravou formou, rozvíjanie kreatívneho myslenia, získanie nových divadelných skúseností a zážitkov či v neposlednom rade šírenie i rozvíjanie kultúrnych hodnôt a vzťahu ku kultúre, k samotnému bábkovému divadlu už v detskom veku. Pozitívne reakcie, priam ovácie zo strany malých hercov, ich rodičov či širokej žilinskej verejnosti dali prísľub, že letné prázdniny 2023 budú patriť opäť a jednoznačne divadelnému táboru Za oponou.

- pracovné porady: 14. marca 2022, 3. mája 2022 a 10. mája 2022 v súvislosti so spoluprácou na realizácii festivalu Bábková Žilina 2022 – Živý festival, taktiež 14. apríla 2022 a 21. júna 2022 v súvislosti s realizáciou 8. ročníka denného divadelného tábora Za oponou, ako aj 6. septembra 2022 a 7. septembra 2022 v súvislosti s plánovanou podporou nadchádzajúcich projektov Bábkového divadla Žilina

Orgány nadácie

Správna rada

Mgr. Peter Tabaček

Mgr. Jaroslav Štrba

Mgr. Jana Decká

Revízor

Mgr. Lenka Svrčková

Riaditeľ

Mgr. art. Petra Tvrdá

Finančný súhrn za rok 2022

Nezisková organizácia za rok 2022 mala príjmy vo výške 22 386,13,- € (vrátane finančného daru v hodnote 200,-€) a výdavky vo výške 26 054,27,- €. V danom roku nenadobudla žiadny majetok a nevznikol jej žiadny záväzok.

Zmeny v štatúte alebo v zložení orgánov počas roka 2022

V priebehu roka 2022 neboli realizované žiadne zmeny v štatúte alebo v zložení orgánov neziskovej organizácie.

Adresa a kontaktná osoba neziskovej organizácie

Mgr. art. Petra Tvrdá, riaditeľka

Za oponou n. o.

Tolstého 1207/8

010 01 Žilina

Telefón: 0905 343 982

e-mail: petratorcelova@gmail.com

Dňa 26. júna 2023 vypracovala: Mgr. art. Petra Tvrdá